

SINIF ÖĞRETMENLERİNE AİT SINIF YÖNETİMİ YETERLİKLERİNİN ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

EVALUATION OF CLASSROOM MANAGEMENT COMPETENCIES OF CLASSROOM TEACHERS ACCORDING TO TEACHERS AND STUDENTS VIEWS

Fatih GÜRBÜZ² Miray YEĞEN³

Özet

Bu araştırmada; sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel türde genel tarama modeli kullanılmıştır. Nida Bayındır (2001) tarafından geliştirilen anket, Ağrı ili Doğubayazıt ilçesindeki 155 ilkököl 4. sınıf öğretmenine ve 2627 ilkököl 4. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Her iki anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler ve bağımsız sorular, ikinci bölümde bağımlı sorular yer almaktadır. Kaynak gruplar; yaş, cinsiyet, kıdem, mezun olunan okul, medeni hal, öğretim değişkenlerini bilme ve uygulamaları bakımından karşılaştırılmıştır. Çalışma 5 bölümden oluşmaktadır. Bunlar; giriş, literatür incelemesi, yöntem, bulgular ve tartışma, sonuçlar ve önerilerdir. Elde edilen verilerin istatistiki çözümlenmelerinde p.05 düzeyinde anlamlı bulunan sonuçlar tablolarla gösterilmiş ve değerlendirilmiştir. Anlamlı bir farklılık göstermeyen gruplar araştırma dışı bırakılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre yapılan bazı öneriler şunlardır; etkili sınıf yönetimi ve kaliteli bir iletişim için öğrenciler iyi tanınmalıdır. Kurallar adilce uygulanıp öğretmen olarak iyi bir model olunmalıdır. Ayrıca öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz ardı edilmeden, sınıfın fiziki değişkenleri öğrencilere göre ayarlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Sınıf yönetimi, öğretmen davranışları, sınıfın fiziksel değişkenleri, öğrenci görüşleri.

Abstract

In this study, it was aimed to evaluate the classroom management competencies of classroom teachers according to the opinions of teachers and students. Descriptive scan mode was used in this study. 2 questionnaires formed by Nida Bayındır (2001) in order to be applied to both teachers and students, were applied to 155 4th grade teachers of the primary school, and 2627 4th grade students of the primary school in Doğubayazıt district of Ağrı province. Both questionnaires consist of two parts. There are personal information and independent questions in the first section, Dependent questions are in the second section. The resource groups were compared in terms of knowing and applying of the variables, such as age, gender, seniority, graduated school, marital status, education. The study consists of 5 sections. These are; introduction, literature review, methods, findings, discussion, conclusions and recommendations. In the statistical analysis of the data obtained, the conclusions determined as significant at p.05 level were revealed and evaluated with tables. The groups, not representing any significant difference weren't included in the study. According to the findings of the research, a significant difference was observed between the opinions of the teachers and the students in respect of the classroom management competencies of teachers. Some suggestions made in accordance with the findings of the research are as follows; know your students well, implement the rules fairly, become a good model as a teacher, do not ignore the needs and interests of your students, adjust physical variables of the class according to your students.

Key words: Classroom management, teacher behaviors, variables of the class management, student opinions.

¹ Bu çalışma 2.yazar tarafından 1.yazar danışmalığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Bayburt, Türkiye, fgurbuz@bayburt.edu.tr

³ Bayburt Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bayburt, Türkiye, yare_n_04@hotmail.com

GİRİŞ

Eğitimin geçmişten günümüze birçok farklı tanımı yapılmıştır. Eğitim sözcüğünün farklı tanımlamalarının ortak yanı ise; onun, davranışları istendik olarak değiştirmek için yapılan etkinlikler bütünü olmasıdır. Eğitim yönetiminin ana ve birincil basamaklarından biri, sınıf yönetimidir. Sınıf, öğrencilerle etkileşimin ve yüz yüze iletişimin olduğu bir ortamdır. Eğitimin hedefi olan öğrenci davranışlarının oluşumu burada başlar. Eğitim için elzem kaynaklar olan öğrenci, öğretmen ve program sınıfın içindedir. Eğitim yönetiminde başarı sağlanabilmesi ise büyük ölçüde sınıf yönetiminin kalitesine bağlıdır (Başar, 1999).

Sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracak etkili ve değişime açık bir sınıf ortamının oluşturulması için ortamın organize edilmesidir. Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmak için, fiziki ortamın iyi düzenlenmesinde, zamanın etkili kullanılmasında, sınıf içi ilişkilerin oluşturulması ve öğrencide davranış yapılanmasının gerçekleştirilmesinde sınıf yönetiminin etkisi oldukça fazladır. Ayrıca sınıf yönetimi öğrencileri disipline etmekten çok eğitim faaliyetlerinin başarısını ve sürekliliğini sağlamaya yönelik olmalıdır (Brophy, 1988: 2). Bunun yanında etkili bir öğretim için öğretmenin sınıf içi ve dışı değişkenleri iyi organize ederek, kontrol altına alması gerekir. Bu nedenle öğretmen, öğretim yaşantılarını gerçekleştirmedeki davranışları ve sınıf yöntemi ile en önemli görevlerden birini üstlenmiştir (Tan, 1992: 3-4).

Bir sınıfın etkili yönetilmesinin temel faktörlerinden biri öğretmendir. Öğretmenin sınıfta düzeni sağlayıp olumlu bir sınıf ortamı oluşturması, eğitimde istenen verimin oluşması için bir gerekliliktir. Bu verim ancak iyi bir sınıf yönetimi ile mümkün olmaktadır. Sınıfı iyi yönetilmesi eğitim öğretim faaliyetlerinde başarı için en önemli adımdır (İlgar, 2000: 161). Öğretmenin sınıf yönetiminde dikkat etmesi gereken nokta; davranış ve tutumlarıyla öğrenciye uygun bir model olmasıdır. Yani öğretmen öğrenciye kazandırmayı amaçladığı davranışları öncelikle kendisi yapmalı, bu konuda tutarlı olmalıdır. Çünkü öğrenciler, öğretmenin verdiği bilgidен çok, bilgiyi veriş şekli, hal ve hareketleri ile fikri tutumundan etkilenmektedir (Küçükahmet, 1990: 87).

Öğrenci, bir eğitim kurumunda, önceden düzenlenen bir eğitim programının gerektirdiği öğrenme yaşantılarını süreç içinde kazanmaya çalışan kişidir. Sınıfın yönetim şeklinde öğrenci ve özelliklerinin etkisi önemlidir. Öğrencinin yaşı, yetiştiği kültür, algılama düzeyi, psikolojik durumu gibi birçok faktör sınıf yönetimini etkilemektedir (Özel, & Bayındır, 2008: 51).

Bir sınıfta bulunan öğrenciler farklı karakter yapılarına, ilgi ve yeteneklerine göre heterojen bir yapı oluştururlar. Bu yapı sınıf içinde çeşitli farklılaşmalara neden olur. Öğrencilerin bir kısmı ders dinlerken bir kısmı not alabilir, diğer kısmı istenmeyen davranışlarda bulunabilir. Her keza öğrencilerden bazıları konuyu ilgi ç3kici bulurken bazıları sıkıcı ve önemsiz bulabilir. Öğrencilerin

farklı özelliklere sahip olmaları bunlara benzer davranışlarda bulunmalarının nedenidir (Akar, 2002: 30).

Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi; sınıf içinde, okulda, eğitim ve öğretim bazında sorunların çözülmesine önemli katkılarda bulunacaktır. Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlikleri ile ilgili yapılacak çalışmalardan elde edilen sonuçlar sayesinde eğitimde ilerlemeye katkı sağlanacaktır. Ancak sınıf yönetimini etkili bir şekilde geliştiremeyen öğretmen, öğretmenlik mesleğinden doyum sağlayamaz. Böylelikle öğretmen için bu meslek bir yük haline gelmektedir (Çağlar, 2009: 57).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı; sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Böylece yapılan çalışma ile öğretmen davranışlarının var olduğu ve var olması gereken şekli ile betimlenmesiyle ulaşılmak istenen yeterlik ve bilimsel tutum saptanmaya çalışılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın yürütülmesi için betimsel türde genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, daha önceden ya da hâlihazırda var olan bir durumu olduğu gibi resmetmeyi hedefleyen araştırmalara uygun bir modeldir (Karasar, 2009).

Çalışmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın çalışma evrenini, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Ağrı ili Doğubayazıt ilçesinde bulunan 3071 ilkökul 4. öğrencisi ve 155 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada öğrenci evreninden kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 2627 öğrenci araştırmanın öğrenci örneklemini oluşturmuştur. Çalışmada öğretmenler üzerinde örnekleme yoluna gidilmemiş ve 155 sınıf öğretmenin tamamı araştırmaya katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğretmen ve öğrenciler için ayrı ayrı olmak üzere iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Her iki anket formu Bayındır (2001) tarafından kuramsal verilere dayanılarak literatür taramasıyla oluşturulmuştur. Ancak çalışmanın geçerlik ve güvenilirlik analizleri araştırmacı tarafından yapılmıştır. Öğretmen anket formunun birinci bölümünde öğretmenlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim düzeyi, mesleki deneyimi ve sınıf mevcudu bilgilerinden oluşan demografik bilgi formu yer almaktadır. Öğretmen anketinin ikinci bölümünde öğretmenin öz değerlendirmesine dayalı sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin 26 madde yer almaktadır. Öğretmenlere uygulanan anket, sınıf öğretmenlerinin “bireysel farklılıkları dikkate alma, davranış yönetimi, gözden geçirme, öğrenme ortamını düzenleme ve yöntem ve teknik çeşitlendirme” olmak üzere 5 yeterlik alanı olarak

planlanmıştır. Öğrenci anket formunda öğrencilerin cinsiyet ve yaş bilgilerinden oluşan demografik bilgi formu yer almaktadır. Öğrenci anket formunun ikinci bölümünde ise öğrenci değerlendirmesine göre sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin 20 madde yer almaktadır. Öğrencilere uygulanan anket “öğrenme ortamını düzenleme, yöntem ve teknik çeşitlendirme, motivasyon sağlama ve davranış yönetimi” olmak üzere 4 yeterlik alanı olarak planlanmıştır. Her iki ölçekte cevap seçenekleri üçlü likert (1: hiç, 2: bazen, 3: her zaman) tipindedir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada ölçeklerin geçerlik çalışmaları kapsamında doğrulayıcı faktör analizi; güvenirlik çalışması kapsamında madde analizi (madde toplam korelasyonu ve Cronbach Alpha) kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi yapısal eşitlik modellerinden biri olup yapısal eşitlik modellerinde model uyumunun değerlendirilmesinde yaygın olarak “Ki-kare istatistiğinin serbestlik derecesine oranı” (X^2/sd), “bireysel parametre tahminlerinin istatistiksel anlamlılığı” (t değeri), “kalınlara dayanan uyum indeksleri” (SRMR, GFI), “bağımsız modele dayanan uyum indeksleri” (NFI, NNFI, CFI) ve “yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA)” olarak sınıflandırılan uyum indeksleri kullanılır (Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2010).

Madde analizi yöntemlerinden Cronbach Alpha tekniği test puanları arasındaki tutarlığı incelemek amacıyla kullanılır. Diğer bir madde analizi yöntemi olan madde toplam korelasyonu test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklamak amacıyla kullanılır ve her iki test maddelerin benzer davranışları örneklediğini ve testin iç tutarlığının yüksek olduğunu gösterir. Genel olarak madde-toplam korelasyonu 0,30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği; 0,20-0,30 arasında kalan maddelerin gerektiğinde teste alınabileceği söylenebilir. Cronbach Alpha iç tutarlığı göstermekte olup genellikle 0,70’in üzerinde olması beklenir (Büyüköztürk, 2011).

SPSS 21.0 programı ile hazırlanan veri dosyası kullanılarak AMOS 18.0 programı aracılığıyla doğrulayıcı faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonrasında elde edilen ölçek ve alt boyut puanlarının betimsel ve karşılaştırma analizlerinde SPSS 21.0 programı kullanılmıştır. Ölçek ve alt boyutlar oluşturulduktan sonra demografik değişkenlere göre karşılaştırılması öncesinde Çarpıklık (Skewness) katsayısı ile normallik sınaması gerçekleştirilmiştir. Sürekli bir değişkenden elde edilen puanların normal dağılım özelliğinde kullanılan çarpıklık katsayısının (Skewness) ± 1 sınırları içinde kalması puanların normal dağılımdan önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanabilir. Normal dağılım göstermeyen puanların karekök, logaritmik veya ters döndürme yöntemleriyle normal dağılımları sağlanarak parametrik testler kullanılabilir (Büyüköztürk, 2011). Ölçek ve alt boyut puanlarından normal dağılım göstermeyenlerin logaritmik dönüşümleri yapılarak puanların cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim düzeyi, mesleki deneyim

değişkenlerine göre karşılaştırılmasında bağımsız iki örneklem t testinden; sınıf mevcudu değişkenine göre karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır. ANOVA testinde anlamlı farklılık görülmesi en az iki grup arasında farklılık olduğunu belirtmekle birlikte farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post testlerine ihtiyaç duyulmaktadır. İkili gruplara göre karşılaştırma testlerinden olan LSD post hoc testi bu çalışmada gruplar arası karşılaştırmada kullanılan teknik olarak tercih edilmiştir. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 ($p < 0,05$) olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Betimsel Bulgular

Bu bölümde ölçeklere ilişkin betimsel bulgulara yer verilmiştir. Tablo 12’de Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlikleri Ölçeği-A ortalama, standart sapma ve çarpıklık (Skewness) istatistiklerine yer verilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmen Ölçeğinin Betimsel İstatistikleri

Yeterlik Alanı	N	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Skewness
Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma	155	1,75	3,00	2,73	0,30	-0,77*
Davranış Yönetimi	155	1,83	3,00	2,71	0,29	-0,58*
Gözden Geçirme	155	2,00	3,00	2,75	0,33	-0,72*
Yöntem/ Teknik Çeşitlendirme	155	1,67	3,00	2,56	0,37	-0,48
Öğrenme Ortamını Düzenleme	155	1,75	3,00	2,54	0,34	-0,37
TOPLAM	155	2,03	3,00	2,66	0,21	-0,51

*: Logaritmik dönüşüm sonrası.

Tablo 3’te görüldüğü üzere öğretmenlerin öz değerlendirmelerine göre en yüksek puana sahip sınıf yeterlikleri “gözden geçirme” ($2,75 \pm 0,33$), “bireysel farklılıkları dikkate alma” ($2,73 \pm 0,30$) ve “davranış yönetimi” ($2,71 \pm 0,29$) olduğu tespit edilmiştir. Yöntem/teknik çeşitlendirme ($2,56 \pm 0,37$) ve öğrenme ortamını düzenleme ($2,54 \pm 0,34$) yeterliklerine ait puanların nispeten düşük olmakla birlikte puan aralığına (en düşük 1, en yüksek 3) göre oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin öz değerlendirmelerine göre sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin değerlendirme puanları ($2,66 \pm 0,21$) yüksek düzeydedir.

Tablo 13’te öğrenci anketinin ortalama, standart sapma ve çarpıklık (Skewness) istatistiklerine yer verilmiştir.

Tablo 4.

Öğrenci Anketinin Betimsel İstatistikleri

Yeterlik Alanı	N	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Skewness
Öğrenme Ortamını Düzenleme	2627	1,00	3,00	2,57	0,44	-0,66*
Motivasyon Sağlama	2627	1,00	3,00	2,59	0,54	-0,95*
Davranış Yönetimi	2627	1,00	3,00	2,64	0,50	-0,98*
Yöntem/ Teknik Çeşitlendirme	2627	1,00	3,00	2,56	0,44	-0,43*
TOPLAM	2627	1,05	3,00	2,59	0,33	-0,54*

*: Logaritmik dönüşüm sonrası.

Tablo 4'te görüldüğü üzere öğrenci değerlendirmelerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yeterlikleri sırasıyla “davranış yönetimi” (2,64±0,50), “motivasyon sağlama” (2,59±0,54), “öğrenme ortamını düzenleme” (2,57±0,44) ve “yöntem /teknik çeşitlendirme” (2,56±0,44) olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin değerlendirmelerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleri (2,59±0,33) yüksek düzeydedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlikleri Puanlarının Öğretmen ve Öğrenci Değerlendirmesine Göre Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

Tablo 5'te öğretmen ve öğrenci değerlendirmelerine göre; sınıf yönetimine ilişkin değerlendirme puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız iki örneklem testi ile test edilmiş ve sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 5.

Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliğine İlişkin Puanların Öğretmen ve Öğrenci Değerlendirmesine Göre Karşılaştırılması

Yeterlik Alanı	Grup	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenme Ortamını Düzenleme	Öğretmen	155	2,54	0,34	-0,91	0,361
	Öğrenci	2627	2,57	0,44		
Davranış Yönetimi	Öğretmen	155	2,70	0,29	1,57	0,116
	Öğrenci	2627	2,64	0,50		
Yöntem/ Teknik Çeşitlendirme	Öğretmen	155	2,56	0,37	0,10	0,918
	Öğrenci	2627	2,56	0,44		
SINIF YÖNETİMİ YETERLİĞİ	Öğretmen	155	2,66	0,20	2,64	0,008
	Öğrenci	2627	2,59	0,33		

Tablo 5'teki verilere göre “sınıf yönetimi yeterliğine” ilişkin öğretmen puanları 2,66±0,20; öğrenci puanları 2,59±0,33 olarak tespit edilmiş olup tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin puanların öğretmen ve öğrenciler arasında anlamlı farklılık gösterdiği (t=2,64; p<0.05) tespit edilmiştir. Buna göre öğretmenlerinin değerlendirmesine göre sınıf yönetimi yeterliği düzeyleri, öğrencilerin değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Öğretmenlerin Öz Değerlendirmelerine Göre Sınıf Yönetimi Yeterliklerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

Cinsiyet, yaş ve medeni durum, öğrenim düzeyi ve mesleki deneyim değişkenlerine değişkenine göre öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin değerlendirme puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız iki örneklem t testi ile test edilmiş ve sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin değerlendirme puanlarının öğretmenlerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) görülmektedir.

Tablo 6'da sınıf mevcudu değişkenine göre öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin değerlendirme puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ANOVA testi ile test edilmiş ve sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 6.

Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliğine İlişkin Değerlendirme Puanlarının Sınıf Mevcuduna Göre Karşılaştırılması

Yeterlik Alanı	Sınıf Mevcudu	n	Ort.	SS	F	p	Anlamlı Fark
Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma	A-20 ve altı	82	2,81	0,27	7,52	0,001	A>B,C
	B-21-30	43	2,70	0,30			
	C-31 +	30	2,58	0,35			
Davranış Yönetimi	A-20 ve altı	82	2,72	0,30	2,23	0,111	
	B-21-30	43	2,74	0,28			
	C-31 +	30	2,61	0,30			
Gözden Geçirme	A-20 ve altı	82	2,79	0,31	1,52	0,223	
	B-21-30	43	2,76	0,30			
	C-31 +	30	2,66	0,41			
Yöntem/ Teknik Çeşitlendirme	A-20 ve altı	82	2,57	0,40	0,85	0,429	
	B-21-30	43	2,60	0,36			
	C-31 +	30	2,49	0,35			
Öğrenme Ortamını Düzenleme	A-20 ve altı	82	2,56	0,35	0,41	0,663	
	B-21-30	43	2,53	0,33			
	C-31 +	30	2,49	0,33			
TOPLAM	A-20 ve altı	82	2,69	0,21	4,18	0,017	A,B>C
	B-21-30	43	2,67	0,18			
	C-31 +	30	2,56	0,24			

Tablo 6'daki verilere göre "bireysel farklılıkları dikkate alma" yeterliğine ilişkin değerlendirmede sınıf mevcudu 20 öğrenci ve altında olan öğretmenlerin ortalaması $2,81 \pm 0,27$; sınıf mevcudu 21-30 öğrenci olan öğretmenlerin ortalaması $2,70 \pm 0,30$; sınıf mevcudu 30 öğrenciden fazla olan öğretmenlerin ortalaması $2,58 \pm 0,35$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, sınıf mevcuduna göre anlamlı farklılık gösterdiği ($F=7,52$; $p<0,05$) görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre sınıf mevcudu 20 öğrenciden az olan öğretmenlerin bireysel farklılıkları dikkate alma yeterlik düzeyleri, sınıf mevcudu 20 öğrenciden fazla olan öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 6'daki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin değerlendirmede sınıf mevcudu 20 öğrenci ve altında olan öğretmenlerin ortalaması $2,69 \pm 0,21$; sınıf mevcudu 21-30 öğrenci olan öğretmenlerin ortalaması $2,67 \pm 0,18$; sınıf mevcudu 30 öğrenciden fazla olan öğretmenlerin ortalaması $2,56 \pm 0,24$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, sınıf mevcuduna göre anlamlı farklılık gösterdiği ($F=4,18$; $p<0,05$) görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre sınıf mevcudu 30 öğrenciden az olan öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliği düzeyleri, sınıf mevcudu 30 öğrenciden fazla olan öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 6'daki verilere göre davranış yönetimi, gözden geçirme, yöntem/teknik çeşitlendirme, öğrenme ortamını düzenleme yeterliğine ilişkin değerlendirme puanlarının öğretmenlerin sınıf mevcuduna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) görülmektedir.

Öğrenci Değerlendirmelerine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliklerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılmasına Ait Sonuçlar

Tablo 7'de öğrencilerin cinsiyeti değişkenine göre öğrenci değerlendirmelerine göre öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız iki örneklem t testi ile test edilmiş ve sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 7.

Öğrencilerin Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliğine İlişkin Değerlendirme Puanlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması

Yeterlik Alanı	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenme Ortamını Düzenleme	Kız	1291	2,59	0,44	1,88	0,060
	Erkek	1336	2,56	0,45		
Motivasyon Sağlama	Kız	1291	2,60	0,54	1,54	0,123
	Erkek	1336	2,57	0,53		
Davranış Yönetimi	Kız	1291	2,69	0,48	4,30	0,000
	Erkek	1336	2,60	0,53		
Yöntem/ Teknik Çeşitlendirme	Kız	1291	2,56	0,43	0,54	0,586
	Erkek	1336	2,56	0,45		
TOPLAM	Kız	1291	2,61	0,32	3,12	0,002
	Erkek	1336	2,57	0,33		

Tablo 7'deki verilere göre öğretmenlerin "davranış yönetimi" yeterliğine ilişkin değerlendirmede kız öğrencilerin ortalaması $2,69\pm 0,48$; erkek öğrencilerin ortalaması ise $2,60\pm 0,53$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık gösterdiği ($t= 4,30$; $p<0.05$) görülmektedir. Buna göre erkek öğrencilerin değerlendirmesine göre sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik düzeyleri, kız öğrencilerin değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 7'deki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin değerlendirmede kız öğrencilerin ortalaması $2,61\pm 0,32$; erkek öğrencilerin ortalaması ise $2,57\pm 0,33$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık gösterdiği ($t= 3,12$; $p<0.05$) görülmektedir. Buna göre kız öğrencilerin değerlendirmesine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlik düzeyleri, erkek öğrencilerin değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 7'deki verilere göre öğretmenlerin öğrenme ortamını düzenleme, gözden geçirme, yöntem/teknik çeşitlendirme, öğrenme ortamını düzenleme yeterliklerine ilişkin öğrencilerin değerlendirme puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) görülmektedir.

Tablo 8’de öğrencilerin yaşına göre öğrenci değerlendirmelerine göre öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ANOVA testi ile test edilmiş ve sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 8.

Öğrencilerin Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliğine İlişkin Değerlendirme Puanlarının Öğrencinin Yaşına Göre Karşılaştırılması

Yeterlik Alanı	Öğrenci Yaşı	N	Ort.	SS	F	p	Anlamlı Fark
Öğrenme Ortamını Düzenleme	A-10 yaş	1511	2,57	0,45	2,94	0,053	
	B-11 yaş	836	2,59	0,43			
	C-12 yaş	210	2,52	0,46			
Motivasyon Sağlama	A-10 yaş	1581	2,61	0,52	4,30	0,014	A>C
	B-11 yaş	836	2,56	0,54			
	C-12 yaş	210	2,51	0,61			
Davranış Yönetimi	A-10 yaş	1581	2,67	0,49	7,94	0,000	A,B>C
	B-11 yaş	836	2,63	0,52			
	C-12 yaş	210	2,52	0,57			
Yöntem/ Teknik Çeşitlendirme	A-10 yaş	1581	2,55	0,43	1,43	0,239	
	B-11 yaş	836	2,58	0,44			
	C-12 yaş	210	2,53	0,50			
TOPLAM	A-10 yaş	1581	2,60	0,31	5,77	0,003	A,B>C
	B-11 yaş	836	2,59	0,33			
	C-12 yaş	210	2,52	0,38			

Tablo 8’deki verilere göre öğretmenlerin “motivasyon sağlama” yeterliğine ilişkin değerlendirmede 10 yaşındaki öğrencilerin ortalaması $2,61 \pm 0,52$; 11 yaşındaki öğrencilerin ortalaması $2,56 \pm 0,54$; 12 yaşındaki öğrencilerin ortalaması ise $2,51 \pm 0,61$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, öğrencilerin yaşına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($F= 4,30$; $p<0.05$) görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre 10 yaşındaki öğrencilerin değerlendirmesine göre sınıf öğretmenlerinin motivasyon sağlama yeterlik düzeyleri, 12 yaşındaki öğrencilerin değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 8’deki verilere göre öğretmenlerin “davranış yönetimi” yeterliğine ilişkin değerlendirmede 10 yaşındaki öğrencilerin ortalaması $2,67 \pm 0,49$; 11 yaşındaki öğrencilerin ortalaması $2,63 \pm 0,52$; 12 yaşındaki öğrencilerin ortalaması ise $2,52 \pm 0,57$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, öğrencilerin yaşına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($F= 7,94$; $p<0.05$) görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre 10 ve 11 yaşındaki öğrencilerin değerlendirmesine göre sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik düzeyleri, 12 yaşındaki öğrencilerin değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 8’deki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin değerlendirmede 10 yaşındaki öğrencilerin ortalaması $2,60 \pm 0,31$; 11 yaşındaki öğrencilerin ortalaması $2,59 \pm 0,33$; 12

yaşındaki öğrencilerin ortalaması ise $2,52 \pm 0,38$ olarak tespit edilmiştir. Tablodaki verilerin 0,05 anlamlılık düzeyine göre p değerleri analiz edildiğinde, öğrencilerin yaşına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($F= 5,77$; $p<0.05$) görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre 10 ve 11 yaşındaki öğrencilerin değerlendirmesine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlik düzeyleri, 12 yaşındaki öğrencilerin değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

TARTIŞMA

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelendiği bu çalışmada öğretmenlerin sınıfı yönetimi öz yeterliklerinin öğretmen ve öğrenci algısına göre yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri bireysel farklılıkları dikkate alma, davranış yönetimi, gözden geçirme, yöntem/teknik çeşitlendirme ve öğretmen ortamını düzenleme yeterlik alanlarının tümünü yüksek düzeyde algılamaktadır. Buna göre;

Höbek ve Üredi (2017)'nin ilk ve ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerini inceledikleri çalışmalarında öğretmenlerin sınıf yönetimi, davranış yönetimi, zaman yönetimi, eğitim ortamını düzenleme ve ilişki düzenlemelerine ilişkin eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu sonuçlarını elde etmişlerdir. Höbek ve Üredi (2017)'nin araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Öğretmen görüşlerine göre sınıf yönetiminde en yüksek yeterlik alanları gözden geçirme, bireysel farklılıkları dikkate alma, davranış yönetimi; yüksek düzeyde olmakla birlikte nispeten daha düşük düzeyde yeterlik alanlarının yöntem/teknik çeşitlendirme ve öğrenme ortamını düzenleme olduğu bulguları elde edilmiştir. Buna göre;

Zenciroğlu (2017)'nin ilk ve ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimine yönelik tutum ve inançlarını incelediği çalışmasında öğretmenlerin etkileşimci tutuma sahip oldukları sonuçlarını elde etmiştir. Zenciroğlu (2017)'nin araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi öz yeterliğine ilişkin değerlendirmelerinin cinsiyet, yaş grupları, medeni durum, öğrenim düzeyi, mesleki deneyimlerine göre anlamlı farklılık göstermediği sonuçları elde edilmiştir. Buna göre;

Nur (2012)'nin 'Anaokullarında Örgüt İklimi İle Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi' başlıklı araştırması sonucunda özetle öğretmenlerin demografik özellikleri ile öğretmenler tarafından algılanan sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı betimlenmiştir. Nur (2012)'nin araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Özgün (2008)'ün "İlköğretim Birinci Kademe Öğretmelerinin İş Motivasyonları İle Sınıf Yönetim Becerilerini Algılama Düzeyleri Arasındaki İlişki" adlı araştırmasında, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine yönelik algılarının yaşa, görev yapılan ilçeye, mezun olunan kuruma, mesleki deneyime, idari görev yapmışlık durumuna, mesleki eğitime katılım durumuna ve ailede başka öğretmen varlığı etkenine göre farklılaştığını betimlemektedir. Özgün (2008)'ün araştırmasıyla ilgili sonuçlar genel olarak bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi öz yeterliğine ve bireysel farklılıkları dikkate alma yeterlik alanına ilişkin değerlendirmelerinin sınıf mevcuduna göre anlamlı farklılık gösterdiği; 20 öğrenci ve daha az sınıf mevcudu olan sınıf öğretmenlerinin bireysel farklılıkları dikkate alma alanına ilişkin yeterlikleri ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algı puanlarının, sınıf mevcudu 21 ve daha fazla olan öğretmenlerin algı puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonuçları elde edilmiştir. Buna göre;

Ercoşkun ve Ada (2014)'nın sınıf öğretmenlerinin etkili sınıf yönetimi becerilerini inceledikleri çalışmalarında sınıf yönetimine ilişkin yeterlik algısının sınıftaki öğrenci sayısı ile ilişkili olduğu ve öğrenci sayısı arttıkça etkili sınıf yönetimi yeterliğinin azaldığı; sınıf yönetimine ilişkin yeterlik algısının mesleki kıdem ile ilişkili olmadığı sonuçlarını elde etmişlerdir. Ercoşkun ve Ada (2014)'nın araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Bu çalışmada öğrenci görüşlerine göre öğretmen görüşlerinde de olduğu gibi sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamını düzenleme, motivasyon sağlama, davranış yönetimi, yöntem/teknik çeşitlendirme yeterlik alanları yüksek düzeyde algılanmaktadır. Öğrenci görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde en yüksek yeterlik alanı davranış yönetimi; yüksek düzeyde olmakla birlikte nispeten daha düşük düzeyde yeterlik alanlarının yöntem/teknik çeşitlendirme olduğu bulguları elde edilmiştir. Buna göre;

Gündüz ve Bozkuş (2016)'un sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerini sınıf yönetimi ilkelerine uyma düzeyleri bağlamında inceledikleri çalışmalarında öğrenci algısına göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin yüksek düzeyde olduğu sonuçlarını elde etmişlerdir. Gündüz ve Bozkuş (2016)'un araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamını düzenleme ve yöntem/teknik çeşitlendirme yeterliğine ilişkin öğrenci algı puanlarının öğrencilerin cinsiyeti ve yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği sonuçları elde edilmiştir. Buna göre;

Gündüz ve Bozkuş (2016)'un sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerini sınıf yönetimi ilkelerine uyma düzeyleri bağlamında inceledikleri çalışmalarında sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği sonuçlarını elde etmişlerdir.

Gündüz ve Bozkuş (2016)'un 'ın araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik alanı ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin öğrenci algı puanlarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik alanı ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin kız öğrencilerin algı puanlarının, erkek öğrencilerin puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonuçları elde edilmiştir. Buna göre;

Can ve Arslan (2018)'ın sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerini öğrenci görüşlerine göre inceledikleri çalışmalarında öğrenci algısına göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin öğrencilerin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği; kız öğrencilerin algı puanlarının, erkek öğrencilerin algısına göre anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu sonuçlarını elde etmişlerdir. Can ve Arslan (2018)'ın araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin motivasyon sağlama, davranış yönetimi yeterlik alanları ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin öğrenci algı puanlarının öğrencilerin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği; sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik alanı ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin 10-12 yaş grubu öğrencilerin algı puanlarının, 12 yaş grubu öğrencilerin puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonuçları elde edilmiştir. Buna göre;

Can ve Arslan (2018) sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerini öğrenci görüşlerine göre inceledikleri çalışmalarında öğrenci algısına göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin öğrencilerin yaş gruplarına (okuduğu sınıfa) göre anlamlı farklılık gösterdiği; 12 yaş grubu öğrencilerin algı puanlarının, 13-15 yaş grubu öğrencilerin algısına göre anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu sonuçlarını elde etmişlerdir. Can ve Arslan (2018)'ın araştırmasıyla ilgili sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

SONUÇ

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin sınıfı yönetimi öz yeterliklerinin öğretmen ve öğrenci algısına göre yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri bireysel farklılıkları dikkate alma, davranış yönetimi, gözden geçirme, yöntem/teknik çeşitlendirme ve öğretmen ortamını düzenleme yeterlik alanlarının tümünü yüksek düzeyde algılamaktadır. Bu çalışmadan elde edilen bulgular ile literatür bulgularının paralellik gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu çalışma ve literatür bulguları birlikte değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin gözden geçirme, bireysel farklılıkları dikkate alma, davranış yönetimi, yöntem/teknik çeşitlendirme ve öğrenme ortamını düzenleme yeterlik alanlarından oluşan sınıf yönetimi becerilerini yüksek düzeyde yeterli gördükleri sonuçları elde edilmiştir.

Öğretmenlerin kişisel bilgilerine ilişkin sonuçlara bakıldığı zaman;

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %48,4'ü erkek, %51,6 'sı kadındır. Görüldüğü gibi öğretmenler arasındaki cinsiyet farklılığı birbirinden çok uzak değildir. Ülke genelinde de öğretmenlerin cinsiyetlerine göre çok önemli sayılacak bir farklılık görünmemektedir. Yani; öğretmenlik hem bayanların hem de erkeklerin seçtiği bir meslektir. Her meslekte mutlak bir çalışma özgürlüğü temel ilkedir. Bu çalışma özgürlüğü cinsiyet faktörüne bağlı olarak sınırlandırılmaz.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %58,1'i 25 yaş ve altı, %41,9'u 26-35 yaş arasındadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunu 25 ve altı yaş grubu oluşturmaktadır. Bu sonuca bakarak öğretmenlerimizin genç ve dinamik olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Ancak öğretimde iş tecrübesi sadece yaşa bağlı değildir. Sunulan öğretim hizmetinin niteliği, sahip olunan eğitim felsefesi önemlidir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 72,3'ü bekâr öğretmenlerdir. Evli ya da bekâr fark etmeksizin çocuğun psikososyal ihtiyaçlarını iyi bilen bir öğretmen, sınıf ortamını bir aile gibi düzenleyerek toplumsal yaşantıları rahatça gerçekleştirebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %86,5'i lisans mezunudur. Bu durum bir uzmanlık mesleği olan öğretmenlik için olumlu bir gelişmedir. Lisans mezunu öğretmenlerin, öğretmenlik formasyonu almaları sebebiyle, sınıf yönetimi açısından öğretmen niteliklerini daha üst düzeyde sağlamaları beklenir. Ancak bu araştırmanın sonucuna göre öğretmenlerin eğitim seviyeleri (lisans ve ön lisans) sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşturmamıştır. Öğretmen alanında kendisini geliştirdiği sürece eğitim seviyesinin anlamlı bir farklılığı yoktur.

Araştırmaya göre; öğretmenlerin büyük çoğunluğu yani %87,7'si 0-5 yıllık mesleki deneyime sahiptir. Bu durum öğretmen potansiyelinin genç olduğunun kanıtıdır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52,9'u sınıf mevcudunun 20 kişi ve altı olduğunu belirtmiştir. Oysaki bu sayı; öğrencilerin eğitim düzeyine, sınıf seviyesine, dersin-konunun özelliklerine göre değişmekle birlikte en az 20, en fazla 30 öğrenciden oluşması gerektiği uzmanlarca belirlenmiştir.

Öğrencilerin kişisel bilgilerine ilişkin sonuçlara bakıldığı zaman;

Araştırmaya katılan öğrencilerin %50,9'u erkek , %49,1'i kızdır. Kız ve erkek öğrenciler cinsiyetlerine göre sayısal olarak birbirinden çok fazla farklılık göstermemektedir.

Yaş değişkenine bakıldığında ise; öğrencilerin %60,2'si 10 yaşındadır. Araştırma 4. sınıf öğrencileri üzerinde yapıldığına göre öğrencilerin erken yaşta okula başladığı söylenebilir. 4+4+4 sisteminden dolayı 60-66 aylık çocuklar ilkökul 1. sınıfa başlamaktadır. Araştırmanın bu yaş grubunda yoğunlaşması, ön yaşantıların karşılaştırmalı olarak analiz edilmesinde önemlidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %31,8 'i 11 yaş, % 8'i 12 yaşındadır. Görüldüğü üzere okullarda 4. sınıf düzeyinde farklı yaş gruplarında çocuklar vardır. Bu durumun çeşitli nedenleri mevcuttur. Aile

tarafından çocuğun okul olgunluğuna erişemediği öne sürülerek okula bir yıl geç gönderilmesi, hastalık veya diğer sağlık sorunları nedeni ile eğitime ara verilmesi, öğrencinin devamsızlık yapması ya da istenilen yeterlik düzeyine ulaşamadığı gerekçesiyle sınıfta bırakılması gibi nedenlerden dolayı farklı yaş gruplarındaki çocuklar aynı sınıf düzeyinde eğitim görmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi öz yeterliğine ilişkin değerlendirmelerinin cinsiyet, yaş grupları, medeni durum, öğrenim düzeyi, mesleki deneyimlerine göre anlamlı farklılık göstermediği; buna karşın sınıf mevcudu arttıkça öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin yeterlik algılarının düştüğü sonuçları elde edilmiştir.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleri öğrenci algısına göre de incelenmiş olup öğrenci görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin nispeten daha düşük olmakla birlikte yine de yüksek düzeyde algılandığı sonuçları elde edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamını düzenleme ve yöntem/teknik çeşitlendirme yeterliğine ilişkin öğrenci algı puanlarının öğrencilerin cinsiyet ve yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği; davranış yönetimi yeterlik alanı ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin öğrenci algı puanlarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık gösterdiği; sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik alanı ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin kız öğrencilerin algı puanlarının, erkek öğrencilerin puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonuçları elde edilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin motivasyon sağlama, davranış yönetimi yeterlik alanları ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin öğrenci algı puanlarının öğrencilerin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği; sınıf öğretmenlerinin davranış yönetimi yeterlik alanı ve genel olarak sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin 10-12 yaş grubu öğrencilerin algı puanlarının, 12 yaş grubu öğrencilerin puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonuçları elde edilmiştir.

ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

1. Bu araştırmanın verileri sadece nicel verilerle sınırlıdır. Konunun daha detaylı ve derinlemesine ele alınmasında nitel çalışmaların (gözlem, görüşme vs.) yapılması farklı açılımlar sağlayabilir.
2. Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin bireysel farklılıkları dikkate alma, davranış yönetimi, gözden geçirme, yöntem/ teknik çeşitlendirme ve öğrenme ortamını düzenleme olmak üzere 5 yeterlik alanı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Yeterlik alanları çeşitlendirilip genişletilerek farklı araştırmalar yapılabilir.
3. Bu araştırma Ağrı ili Doğubayazıt ilçesindeki ilkokul 4. sınıf öğretmenleri ve ilkokul 4. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Benzer bir araştırma diğer ilçelerde görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerini ve bu yeterliklerin öğrenci başarısına etkisini bulmak amacıyla

gerçekleştirilebilir. Araştırmaya farklı boyutlar katmak amacıyla benzer araştırmalar farklı branşlardaki öğretmen gruplarıyla farklı il ve ilçelerde yapılabilir.

4. Bu araştırma kapsamında öğretmen ve öğrencilerle çalışılmıştır. Okul yöneticileri ve veliler de dâhil edilerek daha kapsamlı bir çalışma yapılabilir.

5. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleri sınıf mevcudu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Bu nedenle sınıftaki öğretmenin eğitim öğretiminden sorumlu olduğu öğrenci sayısı, sınıf yönetimini aksatmayacak şekilde düzenlenebilir.

Extended Abstract

In this study, it was aimed to evaluate the classroom management competencies of classroom teachers according to the opinions of teachers and students. Descriptive scan mode was used in this study. 2 questionnaires formed by Nida Bayındır (2001) in order to be applied to both teachers and students, were applied to 155 4th grade teachers of the primary school, and 2627 4th grade students of the primary school in Doğubayazıt district of Ağrı province. Both questionnaires consist of two parts. There are personal information and independent questions in the first section, Dependent questions are in the second section. The resource groups were compared in terms of knowing and applying of the variables, such as age, gender, seniority, graduated school, marital status, education. The study consists of 5 sections. These are; introduction, literature review, methods, findings, discussion, conclusions and recommendations. In the statistical analysis of the data obtained, the conclusions determined as significant at p.05 level were revealed and evaluated with tables. The groups, not representing any significant difference weren't included in the study. According to the findings of the research, a significant difference was observed between the opinions of the teachers and the students in respect of the classroom management competencies of teachers. Some suggestions made in accordance with the findings of the research are as follows; know your students well implement the rules fairly, become a good model as a teacher, do not ignore the needs and interests of your students, adjust physical variables of the class according to your students.

When the classroom management competencies of classroom teachers were examined according to the opinions of teachers and students, it was found that the classroom management self-efficacy of the classroom teachers participating in the research was higher than the teachers and students' perceptions. The classroom teachers who participated in the study perceived all the areas of competence taking into account individual differences, behavior management, revision, method / technical diversification and teacher environment at a high level. The results obtained from this study are in parallel with the findings of the literature. When the findings of this study and literature were evaluated together, it was observed that classroom teachers considered classroom management skills

consisting of review, individual differences taking into consideration, behavior management, method / technical diversification and learning environment competence areas at high level.

It was found that classroom teachers' self-efficacy did not show significant differences according to gender, age groups, marital status, education level and professional experience; however, as the class size increased, teachers' perceptions of proficiency regarding classroom management decreased. In this study, classroom management competencies of classroom teachers were also examined according to students' perceptions.

It was observed that the students' perception scores related to the competence of classroom teachers to regulate the learning environment and method / technical diversification did not show significant differences according to the gender and age groups of the students; it was found that student perception scores related to behavior management competency area and classroom management competency in general showed significant differences according to students' gender; It was found out that the perception scores of female students regarding behavior management competency area and classroom management competence in general were significantly higher than male students' scores. According to the findings of this study, it was found out that classroom teachers 'motivation, behavior management competency areas and students' perception scores related to classroom management competence differed significantly according to the age groups of the students; It was obtained that the perception scores of the 10-12 age group students regarding the behavior management competency area of the classroom teachers and the classroom management competence in general were significantly higher than the scores of the 12 age group students.

Based on the results of the research, the following recommendations can be made:

- The data of this study are limited to quantitative data only. Qualitative studies (observations, interviews, etc.) may provide different expansions in order to address the issue in more detail and in depth.
- This research has been carried out within the framework of 5 competency areas of classroom teachers, taking into account individual differences, behavior management, revision, method / technical diversification and regulation of learning environment. Different researches can be done by diversifying and expanding the proficiency fields.
- This study was conducted with 4th grade primary school teachers and 4th grade primary school students in Doğubayazıt district of Ağrı. A similar research can be conducted to find out the classroom management competencies of teachers working in other districts and the effect of these competences on student achievement. In order to add different dimensions to the research, similar research can be carried out with teacher groups in different branches in different provinces and districts.

- This study was conducted with teachers and students. A more comprehensive study can be done by including school administrators and parents.
- In this study, it is seen that classroom management competencies of classroom teachers differ significantly according to the variable of class size. Therefore, the number of students in which the teacher in the classroom is responsible for education can be arranged in a way that does not interfere with classroom management.

KAYNAKÇA

- Akar, İ. (2002). *Öğrenci davranışlarını etkileyen etmenler*, sınıf yönetimi, Zeki Kaya (Ed.), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*, 3. Baskı, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Bayındır, N. (2001). *Sınıf yönetiminde öğretmen davranışlarının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir. (Tez No: 106749).
- Brophy, J. (1988). Educating teachers about managing classroom and students, *Teaching and Teacher Education*, 4 (1), 1-18.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*, 14. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E., & Arslan, B. (2018). Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin öğrenci görüşleri, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (10), 195-219.
- Çağlar, Ç. (2009). *Sınıf yönetimini etkileyen etmenler*, yapılandırmacı yaklaşıma göre sınıf yönetimi, Mustafa Çelikten (Ed.), 2. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: spss ve lisrel uygulamaları*, Ankara: Pegem Akademi.
- Ercoşkun, M. H., & Ada, Ş. (2014). Etkili sınıf yönetimi oluşturmada sınıf öğretmenlerinin yeni rollerinin nicel açıdan incelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (2), 171-194.
- Gündüz, Y., & Bozkuş, K. (2016). Öğretmenlerin sınıf yönetimi ilkelerine uyma düzeyleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 209, 34-46.
- Höbek, G., & Üredi, L. (2017). Öğretmenlerin sınıf yönetimi eğilimlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi, *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (10), 255-273.
- İlgar, L. (2000). *Eğitim yönetimi*, sınıf yönetimi, İstanbul: Beta Yayınları.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Küçükahmet, L. (1990). *Öğrenci çalışma alışkanlıkları ve tutumları*, Pegem Yayıncılık, Ankara.

- Nur, İ. (2012). *Anaokullarında örgüt iklimi ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Malatya İli Örneği* (Yüksek lisans tezi), İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir. (Tez No:314232).
- Özel, A., & Bayındır, N. (2008). *Yapılandırmacı anlayışa göre sınıf yönetimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Özgün, E. (2008). *İlköğretim birinci kademe öğretmenlerinin iş motivasyonları ile sınıf yönetim becerilerini algılama düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir. (Tez No: 217565).
- Tan, H. (1992). *Psikolojik danışma rehberlik*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Zenciroğlu, S. (2017). *Öğretmenlerin okul yaşam kalitesi algıları ile sınıf yönetimine yönelik tutum ve inançlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir. (Tez No:485596).